

Societatea în nume colectiv (SNC)

Cel mai vechi tip de societate comercială cunoscut. Fiecare asociat răspunde integral și solidar cu întregul său patrimoniu personal pentru datoriile societății.

(solitar - singur; solidar - asociat cu cineva)

Contractul de societate în nume colectiv poate fi încheiat între persoane fizice, persoane fizice și juridice sau numai între persoane juridice. Creditorii societății în nume colectiv sunt plătiți în special din bunurile societății dar au și un drept de gaj asupra averii oricărui asociat, chiar dacă asupra acestor averi vin în concurs și creditorii proprii ai asociaților

E o societate de persoane, fiind constituită în considerarea calităților personale a celor 2 sau mai mulți asociați.

SNC se înființează prin încheierea unui contract și a unui statut între asociați.

Societatea în comandită simplă - SCS

reunește două categorii de asociați:

- comanditații
- comanditarii

comanditații - au aceeași poziție în societate ca asociații în nume colectiv, ei răspund nelimitat și solidar pentru întregul pasiv.

comanditarii - furnizează capital care formează capitalul social, mărginîndu-și riscurile la aportul lor la capitalul social.

Situația comanditarului poate fi confundată cu a unei persoane care împrumută comanditatului bani.

Diferențe :

1. împrumutătorul își recuperează întotdeauna banii pe cînd aportul comanditarului constituie aport la capitalul social devenind proprietatea societății.
2. împrumutătorul nu poate interveni în refacerea (modul de desfășurare) societății, pe cînd comanditarul fiind asociat, are drepturi provenind din această calitate intervenind chiar și în activitatea societății.

Se constituie prin contract și statut.

Societatea pe acțiuni - SA

Se caracterizează prin aceea că toți asociații au calitatea de acționari.

Există societăți care pot avea doar această formă de organizare.

ex: bănci, societățile de asigurare.

Pot fi înființate atît timp cît au capital social minim 1.000.000, număr minim de asociați 5, cel maxim nelimitat.

Avantajul pe care-l reprezintă aceste societăți e acela că acțiunile sunt facil de transmis, în cazul acțiunilor la purtător neîntocmindu-se nici un act.

Dezavantajul societăților pe acțiuni, în general au un număr mare de asociați care nu sunt comercianți toți.

Hotărârile SA se iau cu votul majorității capitalului social.

Societatea în comandită pe acțiuni - SCA

Ca și în cazul SCS există două feluri de asociați:

- comanditații
- comanditarii

comanditații - răspund solidar și nelimitat de datoriile societății

comanditarii - au doar calitatea de acționari

Societatea cu răspundere limitată - SRL

E societatea în care părțile nu sunt reprezentate prin titluri negociabile și care nu pot fi cedate altor persoane decât dacă acestea din urmă sunt agreate de majoritatea celorlalți asociați. Din acest punct de vedere SRL e o asociație de persoane. SRL e și o asociație de capital deoarece asociații răspund numai în limita aportului lor la existența societății, astfel fiecare asociat v-a fi obligat pentru datoriile societății numai în limita capitalului subscris.

Întreprindere de comerț și fondul de comerț

În sens uzual *întreprinderea* reprezintă unitate economică de producție. Întreprinderea privită și din alt punct de vedere, fiind atât un mecanism productiv, dar și un grup uman coordonat de un organizator.

Fondul de comerț

Legea nu definește fondul de comerț dar face referire la acesta în situația în care el este gajat, închiriat sau înstrăinat. Fondul de comerț a fost definit inițial ca fiind un ansamblu al bunurilor pe care comerciantul le grupează afectându-le propriului său comerț.

În practică s-a statuat că fondul de comerț e o universalitate de fapt, de bunuri corporale și incorporale, active și pasive.

"Deci fondul de comerț poate fi definit ca un ansamblu de bunuri mobile și imobile, corporale și incorporale pe care un comerciant le afectează desfășurării unei activități comerciale, în scopul atragerii clienteli și, implicit, obținerii de profit." - Prof. dr. Stanciu D. Cărpenu.

Bunuri materiale: imobilul în care se exercită comerțul dacă e proprietate al comerciantului, mașini unelte, instalații, mărfuri, ambalaje, mobilier, materii prime, stocuri de combustibil.

Bunuri incorporale: dreptul asupra numelui comercial, asupra emblemei, asupra mărcilor de fabrică, a brevetelor de invenții, dreptul de autor, dreptul asupra clientelei.

Caracteristicile fondului de comerț

Este o universalitate de fapt pentru că reunește un complex de bunuri eterogene, iar această reunire este rezultatul exclusiv al voinței titularului.

Fondul de comerț e un bun mobil, deoarece, deși cuprinde în componența sa și bunuri imobile, elementele care precumpănesc sunt bunuri mobile. Este un bun incorporal, deoarece în componența sa precumpănesc bunurile cu caracter incorporale, care au, în cadrul fondului de comerț, o vocație de statornicie mai pronunțată.

Din ultimele 3 caracteristici se desprind mai multe consecințe pe plan juridic:

- Datorită obiectului lor, actele juridice privind fondul de comerț sînt fapte de comerț obiective conexe (accesorii), și, deci, supuse regimului faptelor de comerț;

- Din caracterul de universalitate de fapt decurge aplicabilitatea regulilor subrogațiunii;
- Pentru că e un bun mobil, executarea silită asupra fondului de comerț urmează regulile prevăzute de Codul de procedură civilă pentru bunurile mobile; se admite ca, în absența unor dispoziții legale, dacă fondul de comerț conține și bunuri imobile, urmărirea lor are loc în condițiile prevăzute de lege pentru executarea silită a bunurilor imobile;
- nu poate fi ipotecat, dar poate fi gaj fără deposedare;
- poate fi înstrăinat cu acte cu titlu oneros și prin moștenire;
- poate face obiectul unei transmisiuni prin uzufruct.

Obiectul activității societății

Societatea comercială poate avea ca obiect numai efectuarea actelor de comerț.

Determinarea obiectului societății prezintă importanță deoarece:

1. în obiectul activității pot fi incluse numai acte de comerț.
2. anumite activități pot fi efectuate numai de unele forme de societate:
 - activitatea de asigurări poate fi efectuată numai de SA sau SRL;
 - activitatea bancară numai de SA.
3. denumirea SRL trebuie să arate obiectul de activitate.
4. unele societăți comerciale trebuie să aibă un singur obiect de activitate, respectiv societăți bancare, societăți de asigurări și casele de schimb valutar.

Determinarea obiectului de activitate trebuie să fie explicită și clară. Un sprijin în acest sens îl constituie “Clasificarea activităților economiei naționale” (CAEN), acestea cuprind în ciuda denumirii sale, pe lângă activitatea de economie națională și alte activități:

ex.: activități juridice, de asistență socială, activități ale organizațiilor de presă, ale bibliotecilor, muzeelor, care nu fac parte din activitățile desfășurate în economia națională.

Cerința ca obiectul activității societăților comerciale să cuprindă numai acte de comerț impune interdicția constituirii unor societăți având ca obiect activități ce nu sînt considerate de Codul Comercial ca acte de comerț (avocatura, medicina, învățămîntul și I arta).

Activitatea inclusă în obiectul societății trebuie să fie posibilă, sub aspectul realizării ei practice; de asemenea activitatea trebuie să fie licită.

Nu pot face obiectul activității unei societăți comerciale :

1. activități care potrivit legii constituie infracțiuni sau care sunt contrare altor dispoziții legale cu caracter imperativ. (ex.: prostituția, proxenetismul, asocierea pentru săvârșirea de infracțiuni).
2. activități care constituie monopol de stat.
3. fabricarea și comercializarea de narcotice sau droguri în alte scopuri decît cele medicale.
4. remediile secrete (vrăjitorii, ghicitul în cărți).
5. imprimarea hărților cu caracter militar.
6. fabricarea și comercializarea de aparatură utilizată în activitatea de interceptarea convorbirilor telefonice ori de codificare fără aprobarea MI sau cu încălcarea avizului acestuia.
7. activități care încalcă norme de protecția mediului înconjurător.

8. activități care aduc atingere intereselor de securitate și apărare națională a României.
9. activități care dăunează ordinii publice, sănătății și moralei.

Unele activități comerciale sunt supuse unor autorizări sau avize administrative.

- societățile farmaceutice se înființează cu autorizarea ministerului sănătății
- societățile bancare se înființează cu autorizarea Băncii Naționale.
- comercianții persoane fizice trebuie să obțină autorizația prefecturii

Sanțiuni în cadrul neregularității obiectului activității soc. comerciale.

- orice persoană poate cere radierea înmatriculării societății.
- imposibilitatea realizării obiectului de activitate are ca efect dizolvarea și lichidarea societății.

Constituirea societății în nume colectiv - SNC

SNC se constituie prin contract de societate încheiat în formă autentică. Contractul trebuie să cuprindă:

1. numele, prenumele, domiciliul și cetățenia, asociaților persoane fizice și după caz denumirea, sediul și naționalitatea asociaților pers. juridice;
2. denumirea și sediul societății;
3. obiectul de activitate al societății;
4. capitolul subscris și cel vărsat cu menționarea fiecărui asociat. Aportul poate consta în numerar sau bunuri; dacă aportul nu se varsă integral la data semnării contractului se va menționa în contract data calendaristică la care se va vărta integral capitalul social;
5. numele și prenumele asociaților care administrează și reprezintă societatea, cu stabilirea limitei puterilor lor;
6. partea fiecărui asociat la beneficii și la pierderi;
7. localitățile în țară sau străinătate unde societatea își înființează filiale și sucursale:
 - filiala - are personalitate juridică proprie;
 - sucursala - nu are personalitate juridică proprie;
8. durata societății;
9. modul de dezvoltare și lichidare a societății.

Părțile contractului pot fi persoane fizice sau juridice.

Modificarea contractului în privința asociațiilor unui SNC.

1. moartea unui asociat

SNC cu 2 asociați se dizolvă prin efectul legii, dacă nu există clauză de continuare cu moștenitorii. În lipsa unei astfel de clauze, e posibilă încheierea unui contract de continuare a societății, care consimte aceasta. În situația în care societatea are mai mulți asociați ea continuă cu asociații supraviețuitori, iar moștenitorilor asociatului decedat, în lipsa clauzei de continuare cu aceștia, li se vor plăti cele convenite după ultimul bilanț aprobat în termen de 3 luni de la notificarea decesului.

2. excluderea unui asociat.

Excluderea are loc în temeiul unei hotărâri a asociaților cu excepția celui exclus și e pronunțată printr-o hotărâre judecătorească. Are loc excluderea pentru cauza expres prevăzută de lege. În cazul SNC cu 3 sau mai mulți asociați excluderea unuia duce la continuarea activității cu ceilalți asociați, în cazul SNC cu 2 asociați excluderea unuia duce la dizolvarea societății.

3. *retragerea unuia dintre asociați.*

Nu e reglementată de lege și reprezintă manifestarea de voință a unui asociat de a primi din partea societății echivalentul bănesc al aportului său.

Situația e identică cu cea de la excluderea unui asociat privind continuarea activității sau dizolvării acesteia în funcție de numărul asociaților ce au constituit inițial societatea.

4. *cesiunea aportului de capital (cedarea).*

Reprezintă o retragere cu un înlocuitor, care transmite și calitatea de asociat împreună cu aportul de capital și e posibilă numai dacă a fost permisă prin contractul de asociere. Asociații pot consimți însă la cesiune și printr-o manifestare de voință ulterioară.

Denumirea, sediul, filialele și sucursalele SNC-ului

1. FIRMA SNC trebuie să cuprindă numele a cel puțin unuia dintre asociați cu mențiunea SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV scrisă în întregime.

Pentru evitarea confuziilor datorită numelor mai răspândite se poate adăuga denumirii o altă mențiune care să indice persoana comerciantului sau felul comerțului.

În situația în care asociatul al cărui nume se retrage sau e exclus se va opera schimbarea corespunzătoare a denumirii societății, în caz contrar acesta va rămâne răspunzător, solidar și nemărginit de toate datoriile societății.

2. SEDIUL poate fi ales de asociați după preferințe, singurul criteriu fiind asigurarea primirii comunicărilor oficiale.

3. SUCURSALELE și FILIALELE trebuie înființate prin contractul de societate. Simpla mențiune că societatea își înființează sucursale sau filiale fără indicarea localităților nu reprezintă o înființare a acestora.

Aportul la constituirea capitalului social

În cadrul SNC capitalul social poate fi constituit din numerar, bunuri sau drepturi de creanță. Dreptul de creanță poate consta din locațiunea (închirierea) unui spațiu, sau dintr-o sumă pe care o altă persoană o datorează unui asociat. În aceste situații se produce o cesiune de creanță în favoarea societății. Asociatul care a adus ca aport una sau mai multe creanțe nu e liberat față de societate cât timp societatea nu a obținut plata sumei.

Dacă plata nu se poate obține, asociatul răspunde față de societate cu suma datorată cu dobânda legală din ziua scadenței și cu daune.

Funcționarea SNC

a) Protecția capitalului social

1. este dator să se abțină de la luarea hotărârilor asociatul care are asupra unei operații comerciale interese contrare cu ale societății.
2. asociatul care fără consimțământul scris al celorlalți întrebuințează capitalul sau creditele societății în folosul său e obligat să restituie beneficii ce au rezultat și să plătească despăgubiri pentru daune.
3. e permisă reglementarea prin contract a condițiilor în care asociații pot lua din casa societății anumite sume de bani pentru cheltuielile lor particulare.
4. asociații SNC nu pot lua parte ca asociați cu răspundere nelimitată în alte societăți concurente sau având același obiect fără consimțământul celorlalți asociați.

b) Împărțirea beneficiilor și a pierderilor.

În lipsa unor stipulații contractuale contrare, dividendele se vor plăti în proporție cu cota de participare la capitalul social.

c) Răspunderea asociaților pentru pierderi.

Creditorii societății sunt ținuți în primul rând să urmărească patrimoniul social, răspunderea solidară și nemărginită a asociaților fiind subsidiară (secundară) primeia.